

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston päätös oireettoman henkilön sepelvaltimoiden tietokonetomografiatutkimukseen pääsyn kriteereistä sepelvaltimotaudin varhaiseksi toteamiseksi

Johdanto

Sepelvaltimoiden ateroskleroosi (valtimoiden kovettumatauti) on yleinen sairaus. Sen syntymiseen vaikuttavat riskitekijät kuten tupakointi, verenpaineauti, kohonnut kolesteroli, diabetes, ylipaino ja liikkumattomuus. Riskitekijöitä vähentämällä on mahdollista hidastaa ateroskleroosin kehittymistä. Ateroskleroosi voidaan todeta oireettomalla henkilöllä kuvantamistutkimuksissa, mutta yleensä ateroskleroosia hoidetaan riskitekijöiden perusteella. Yleisin kuvantamistutkimus on sepelvaltimoiden tietokonetomografia eli sepelvaltimoiden TT sisältäen sepelvaltimokalkin määrän mittauksen. Nykyiset suositukset eivät ohjaa oireettomia henkilöitä sepelvaltimoiden TT-tutkimukseen.

Tausta

Joulukuussa 2018 voimaan tulleen säteilylain (859/2018) 111 §:n perusteella lääketieteellisen säteilyaltistuksen oikeutuksesta on laadittava kyseistä henkilöä koskeva erityinen kirjallinen perustelu silloin, kun oireettomaan henkilöön kohdistuva taudin varhaista toteamista varten tarvittava säteilyaltistus ei ole osa seulontaohjelmaa. Perustelun laatimisessa on noudatettava palveluvalikoimaneuvoston laatimia tutkimukseen pääsyn kriteerejä, mikä vaatimus koskee myös yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuja terveydenhuollon palveluja. Säteilylaki on voimassa koko Suomessa Ahvenanmaa mukaan lukien. Säteilylailla pannaan täytäntöön säteilyturvallisuudirektiiviä 2013/59/Euratom.

Krooninen sepelvaltimotauti oireyhtymä- Käypä hoito suosituksessa (Käypä hoito 2022) todetaan, että sepelvaltimoiden TT-tutkimus soveltuu oireisen potilaan diagnostiikkaan valikoiduilla potilailla. Sepelvaltimoiden TT-tutkimuksesta ei ole hyötyä oireettomilla potilailla seulontatarkoituksessa.

Tavoitteet

Näiden kriteerien tarkoituksena on linjata oireettoman henkilön sepelvaltimoiden TT-tutkimuksen edellytyksiä. Nyt esitetyt kriteerit on laadittu tieteelliseen näyttöön perustuen oireettoman henkilön sepelvaltimotaudin varhaiseksi toteamiseksi.

Tämän hetkisen tutkimustiedon perusteella oireettoman henkilön sepelvaltimoiden TT-tutkimuksella saadaan siis todettua ateroskleroosia, jonka tiedetään liittyvän heikentyneeseen ennusteeseen. Potilaiden ennustetta ei kuitenkaan ole ateroskleroosilöydöksen perusteella pystytty parantamaan satunnaistetussa hoidollisessa tutkimuksessa verrattuna tavanomaiseen hoitoon. Tämän perusteella oireettomien henkilöiden tutkimista sepelvaltimoiden TT-tutkimuksella ei voida pitää yleisesti oikeutettuna.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvosto pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyyntöissä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

HUOM. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan Terveystieteiden tutkimuskeskuksen palveluvalikoimaneuvostolle viimeistään 2.2.2024.

Valmistelijat

Lisätietoa määräysehdoista antavat johtava asiantuntija Ritva Bly, puh. +358 295 163 039, etunimi.sukunimi@gov.fi ja erityisasiantuntija Reima Palonen, puh. +358 295 163 090.

Liitteet:

[Kriteerit Sepelvaltimoiden TT.pdf](#)

[Kriterier för DT av kranskärnen.pdf](#)

[Valmistelumuistio Sepelvaltimoiden TT .pdf](#)

[Beredningspromemoria för kriterierna för DT av kranskärnen.pdf](#)

Jakelu:

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä HUS

Diagnostiikkakeskus
Jokilaakson Terveys Oy
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lääkäriliitto
Mehiläinen Oy
Oulun Sydänkeskus Oy
Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Sairaala fyysikot ry
Satakunnan hyvinvointialue
Sataman Sydän Oy
Suomen Kardiologinen Seura
Suomen Kliinisen Fysiologian Yhdistys
Suomen Radiologiyhdistys ry
Suomen Röntgenhoitajaliitto ry
Suomen Terveystalo Oy
Sydänliitto
Säteilyturvallisuuskeskus
Säteilyturvallisuusneuvottelukunta
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Ålands Hälso- och Sjukvård Specialsjukvården
Österbottens välfärdsområde - Pohjanmaan hyvinvointialue

1. Soveltamisala

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

2. Kriteerit

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

3. Voimaantulo

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

4. Valmistelumuistio

Lausuntonne ehdotetusta kohdasta

5. Muuta havaittavaa

Huomionne

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hämäläinen Tapani
Sosiaali- ja terveysministeriö

Bly Ritva
Sosiaali- ja terveysministeriö